

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 39

Год. LXV

Петок, 20 март 2009

Цена на овој број е 210 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
696. Правилник за електромагнетна компатибилност на електротехничка опрема.....	2	700. Решение од Судскиот совет на Република Македонија.....	22
697. Правилник за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност до и во градбите.....	8	701. Решение од Судскиот совет на Република Македонија.....	22
698. Правилник за содржината и начинот на водење, чување и одржување на евиденцијата во Регистарот на отпад..	21	702. Решение за конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности.....	22
699. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за Програмата и начинот за полагање стручен испит за управител со отпад, образец на уверение, како и висина и начин на плаќање на надоместокот за полагање на стручен испит за управител со отпад.....	21	703. Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија.....	22
		704. Правилник за дополнување на Правилникот за стручно оспособување, проверки, дозволи и овластувања на пилоти на авиони.....	23
		Огласен дел	1-68

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

696.

Врз основа на член 20 став 4 од Законот за безбедност на производите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 33/06 и 63/07), министерот за економија донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА ЕЛЕКТРОМАГНЕТНА КОМПАТИБИЛНОСТ
НА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКА ОПРЕМА**

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Цел

Со овој правилник се пропишуваат суштествените барања кои треба да ги исполнува електротехничката опрема во поглед на електромагнетната компатибилност и обележувањето на сообразност, пред да се пушти на пазар или стави во употреба и потребни услови кои треба да ги исполнуваат телата за оцена на сообразност.

Член 2

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следново значење:

- (а) „електротехничка опрема“ (во натамошниот текст: „опрема“) е апарат или фиксна инсталација;
- (б) „апарат“ е направа или комбинација од комерцијално набавливи единечни функционални единици, наменети за краен корисник. Апаратот може да генерира електромагнетни пречки или да биде под влијание на такви пречки,
- (в) „фиксна инсталација“ е одредена целина на апарат(и) со други уреди наменети за постојана употреба во одредена локација,
- (г) „електромагнетна компатибилност“ е способност на опремата да функционира задоволително во електромагнетно опкружување без да создава неприфатливи пречки за друга опрема во околината,
- (д) „електромагнетна пречка“ е електромагнетна појава која може да ја деградира работата на опремата. Електромагнетната пречка може да биде електромагнетен шум, несакан сигнал или промена во преносната средина,
- (е) „имунитет“ е способност на опремата да работи според намената без деградација на функционирањето при постоење на електромагнетни пречки,
- (е) „безбедносни цели“ се цели за заштита на човечки живот или имот,
- (ж) „електромагнетна средина“ е средина во која може да се забележат електромагнетни појави,
- (з) „компоненти“ или „потсклопови“ се составни делови за апаратите наменети за вградување во апарат наменет за краен корисник кои може да генерираат електромагнетни пречки или нивното функционирање да биде под влијание на електромагнетни пречки и
- (и) „мобилна инсталација“ е комбинација на апарати и други направи наменети како преносни за работа во одредена локација.

Член 3

Примена

Одредбите на овој правилник не се применуваат на:

- (а) радио опрема и телекомуникациска терминална опрема согласно директивата 1999/5/ЕС;
- (б) радио опрема која се употребува од страна на радио аматери како самостојно изработена, а која не се пушта на пазар;
- (в) опрема и аеронаутички производи, делови и уреди наменети за вградување во воздухоплови;

(г) опрема која не може да генерира електромагнетни емисии што надминуваат одредено ниво кое оневозможува радио и телекомуникациска или друга опрема да функционираат според намената.

Член 4

Пуштање на пазар и/или ставање во употреба

(1) Опрема се пушта на пазар и/или се става во употреба доколку е во согласност со одредбите на овој правилник, под услов истата да е соодветно инсталирана, одржувана и употребена за својата намена.

(2) Ставање во употреба или користење на опрема согласно со одредбите на овој правилник може да биде спречено при постоење на безбедносни причини за заштита на јавните телекомуникациски мрежи или приемници или предавателни станици кога се употребуваат за сигураносни цели во јасно одредени спектрални подрачја.

(3) Опрема која што не е во согласност со одредбите на овој правилник, може да биде изложувана или/и демонстрирана на трговски саеми, изложби или слични настани, ако се превземат соодветни мерки за заштита од електромагнетни пречки.

Член 5

Суштествени барања

(1) Опремата треба да ги задоволува следниве суштествени барања за заштита:

(а) Опремата треба да биде проектирана и изработена така што ќе се обезбеди генерираните електромагнетни пречки да не го надминуваат прагот на пречки над кој радио и телекомуникациска или друга опрема не може да работи според својата намена;

(б) Опремата треба да има соодветно ниво на отпорност од електромагнетни пречки со што се овозможува нивна непречена работа без неприфатлива деградација на функционирање согласно со нивната намена.

(2) Фиксната инсталација треба да биде изведена со примена на соодветни инженерски практики во врска со информациите за предвидената употреба на нејзините компоненти за да се запазат барањата за заштита согласно став 1 од овој член. Инженерските практики треба да бидат документирани, а документацијата треба да биде достапна на надлежниот орган за надзор на пазарот и да се чува од одговорно лице се додека фиксната инсталација е во употреба.

II АПАРАТ

Член 6

Постапки за оцена на сообразност на апарат

(1) Сообразноста на апаратот со суштествените барања дадени во член 5 од овој правилник, треба да се потврди со внатрешна контрола на производството, согласно следнава постапка:

(а) Производителот треба да направи оцена на електромагнетна компатибилност на апаратот врз основа на релевантни факти според кои се исполнуваат барањата за заштита дадени во член 5, точка 1 од овој правилник со примена на сите релевантни хармонизирани стандарди што се однесуваат на оцената електромагнетната компатибилност.

(б) Проценката на електромагнетна компатибилност треба да биде спроведена за сите наменети услови на работа на апаратот.

(в) Производителот треба да ја изработи техничката документација во согласност со барањата од член 7 на овој правилник, која тој или неговиот овластен застапник треба да ја чуваат најмалку 10 години по датумот на кој таков апарат бил произведен за последен пат.

(г) Производителот или неговиот овластен застапник или извозникот на апаратот, изготвува изјава за сообразност на апаратот со суштествените барања дадени во

член 5 од овој правилник. Изјавата за сообразност треба да биде достапна на надлежните органи најмалку 10 години по датумот на кој таков апарат бил произведен за последен пат.

(д) Производителот треба да обезбеди производите да се во согласност со техничката документација изработена согласно со барањата во став 1 од овој член, а изјавата за сообразност на производите да е во согласност со член 7, став 2 од овој правилник.

(2) Сообразноста на апаратот со суштествените барања дадени во член 5 од овој правилник, согласно процената на производителот или неговиот овластен застапник може да се изведе со дополнување на постапката за сообразност на апаратот од став 1 на овој член, со тоа што:

(а) производителот или неговиот овластен застапник до овластеното тело за оцена на сообразност (во натамошниот текст: овластено тело) треба да поднесе барање за оцена на сообразност. Составен дел на барањето е техничката документација за производот,

(б) овластеното тело согласно член 8, став 1 од овој правилник, ја прегледува техничката документација и оценува дали се исполнети барањата од овој правилник. Ако барањата за сообразност на апаратот се исполнети, на производителот или на неговиот овластен застапник, телото им издава **потврда**.

(в) потврдата од овластеното тело, производителот ја додава кон техничката документација.

Член 7

Техничка документација и изјава за сообразност

(1) Техничката документација треба да содржи податоци потребни за оцена на сообразност согласно со суштествените барања од член 5 на овој правилник и тоа:

- општ опис на апаратот;
- доказ за сообразност со хармонизирани стандарди. Таму каде што производителот не ги користел хармонизирани стандарди или пак ги применил делумно, опис и објаснување на постапките преземени за да се задоволат суштествените барања вклучувајќи и опис на оцената за електромагнетна компатибилност согласно член 6, став 1, точка (а) од овој правилник, резултати од извршените пресметки при проектирање на апаратот, извршени прегледи, резултати од извршени испитувања, извештаи и слично;
- потврда издадена од овластеното тело.

(2) Изјавата за сообразност особено треба да содржи:

- повикување на одредби од овој правилник,
- идентификација на апаратот на кој се однесува изјавата, согласно член 10, став 1 од овој правилник,
- назив и адреса на производителот или на неговиот овластен застапник.

Член 8

Услови за телата за оцена на сообразност

(1) Овластеното тело треба да ги исполни следните минимални услови:

- (а) расположивост со квалификуван персонал, неопходни средства и опрема;
- (б) техничка компетентност и професионален пристап на персоналот;
- (в) независност во подготовка на извештаи и независност во извршувањето на верифицирањето пропишано со овој правилник;
- (г) независност на персоналот во однос на заинтересирани страни, групи или лица, директно или индиректно поврзани со предметната опрема;
- (д) чување професионална тајност од страна на персоналот;
- (е) поседување задолжително осигурување на персоналот.

(2) Исполнувањето на условите во став 1 од овој член е предмет на периодични проверки од страна на Институтот за акредитација на Република Македонија, согласно Законот за акредитација.

Член 9

СЕ обележување

(1) Исполнувањето на условите за сообразност на апаратот се потврдува со СЕ обележување. Графичката форма на ова обележување е дадено во Прилог 1, кој е составен дел на овој правилник.

(2) Не е дозволено обележување на апаратот, на неговата амбалажа или на упатството за употреба, со ознаки кои може погрешно да наведат за значењето и/или графичката форма на СЕ обележувањето.

(3) Друго обележување може да има на апаратот, на неговата амбалажа или во упатството за употреба, ако е сигурно дека со тоа ниту видливоста ниту читливоста на СЕ обележувањето се попречени.

(4) Ако надлежните орган за надзор на пазарот утврди дека СЕ обележувањето е несоодветно, производителот или неговиот овластен застапник треба обележувањето да го усогласат со овој правилник и тоа на целата количина од несоодветно обележените производи.

(5) Во случај кога апарат кој носи СЕ обележување, а не одговара на барањата од овој правилник, апаратот ќе се повлече од пазарот, ќе се забрани негово понатамошно пуштање на пазарот или негово ставање во употреба.

Член 10

Други означувања и информации

(1) Секој апарат треба да биде означен со тип, сериски број или со друга информација со којашто апаратот се идентификува.

(2) Со секој апарат треба да се приложи назив и адреса на производителот или на неговиот овластен застапник или на лицето одговорно за пуштање на апаратот на пазарот.

(3) Производителот треба да обезбеди информации за сите специфични мерки на претпазливост што треба да се преземат кога апаратот се составува, инсталира, одржува или употребува, за да се осигури дека кога ќе се стави во употреба, апаратот ќе биде во сообразност со условите за заштита дадени во член 5, точка 1 од овој правилник.

(4) Апаратот за кој не е обезбедена сообразност со барањата за заштита во одредени квартави за живеење, треба да биде обележен со јасна ознака за ограничување на употребата. Обележувањето треба да биде и на амбалажата на апаратот.

(5) Информациите потребни за правилно користење на апаратот треба да бидат содржани во упатството кое задолжително се приложува со апаратот.

III ФИКСНИ ИНСТАЛАЦИИ

Член 11

(1) Апаратот кој е пуштен на пазар и кој е вграден во фиксна инсталација треба да е во согласност со одредбите на овој правилник.

(2) Таму кадешто има индикации за непогодност на фиксната инсталација, особено кадешто има поплаки од електромагнетни пречки кои се генерираат од инсталацијата, надлежниот орган за надзор на пазарот може да бара доказ за

сообразност на фиксната инсталација и иницирање постапка за соодветна оцена на сообразност. Надлежниот орган за надзор на пазарот треба да преземе соодветни мерки за доведување на фиксната инсталација во согласност со условите за заштита согласно со суштествените барања од член 5 на овој правилник.

IV ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 12

Одредбите на членовите 9 и 10 од овој правилник, кои се однесуваат на СЕ обележувањето ќе се применуваат по пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или по влегувањето во сила на соодветен протокол за оцена на сообразноста со Европската заедница и со назначување на овластено тело од Република Македонија во Европската комисија.

Член 13

(1) До пристапувањето на Република Македонија во Европската унија, производителот или неговиот овластен застапник со седиште во Република Македонија може да пушти на пазар и стави во употреба производи согласно овој Правилник со поставување на ознака за сообразност кои ги задоволуваат суштествените барања кои се утврдени со одредбите на овој правилник.

(2) Во случајот од став 1 на овој член, по избор на производителот или неговиот овластен застапник со седиште во Република Македонија треба од овластено тело регистрирано во Република Македонија да обезбеди потврда за производите, согласно постапките за оцена на сообразност, утврдени со одредбите на овој правилник.

(3) Производителот или неговиот овластен застапник со седиште во Република Македонија, издадената потврда согласно став 2 на овој член, треба да ја чува уште 10 години откако е произведен последниот производ. Заверената документација од производителот за секој производ треба да биде придружена со копија од потврда.

Член 14

(1) До пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или до влегувањето во сила на соодветен протокол за оцена на сообразноста со Европската заедница или до влегувањето на сила на соодветен билатерален договор за меѓусебно признавање на документи, секој производ кој е увезен и кој се пушта на пазарот на Република Македонија треба да поседува потврда издадена од овластено тело регистрирано во Република Македонија.

(2) Потврдата од став 1 на овој член, се издава врз основа на изјава за сообразност од производителот, потврда за производот согласно постапката за оцена на сообразност според која е извршена оцена, издадена од овластено тело, резултати од соодветни извршени тестирања и анализа на степенот на усогласеност со суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник.

(3) Потврдата од став 1 на овој член, се издава за секој тип производи и треба да ја придружува документацијата на секој поединечен производ.

(4) Доколку се утврди дека производот не ги задоволува барањата утврдени со одредбите на овој правилник, не се издава потврда, а овластеното тело за таквата одлука ја информира Комисијата за безбедност на производите согласно член 27 став 3 од Законот за безбедност на производите.

Член 15

По пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или со влегувањето во сила на соодветен протокол со Европската заедница, во смисла на овој правилник ќе се користат следниве термини:

- „овластен застапник со седиште во Европската Унија или во Република Македонија“ наместо, „овластен застапник со седиште во Република Македонија“;
- „ЕС изјава за сообразност“ наместо, „изјава за сообразност“;
- „СЕ обележување“, наместо, „обележување за сообразност“,
- „нотифицирано тело“, наместо, „овластено тело“.

Член 16

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за електромагнетна компатибилност („Службен весник на Република Македонија“ бр.129/06).

Член 17

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 25-179/2
18 февруари 2009 година
Скопје

Министер,
Фатмир Бесими, с.р.

ПРИЛОГ 1

„СЕ“ ОБЕЛЕЖУВАЊЕ

„СЕ“ обележувањето се состои од иницијалите „СЕ“ во следнава форма:

„СЕ“ обележувањето треба да биде со вертикална димензија не помала од 5 mm. Ако „СЕ“ обележувањето е намалено или зголемено, треба да се запазат пропорциите дадени на горниот цртеж.

„СЕ“ обележувањето треба да се стави на апаратот или на табличката со податоци. Таму каде што не е можно обележувањето да се стави на апаратот, обележувањето може да се постави на опаковката или во припадната документација.

Доколку апаратот е предмет и на други правилници кои се однесуваат на други аспекти и кои исто така налагаат „СЕ“ обележување, второто обележување означува дека апаратот одговара и на други правилници.

Доколку еден или повеќе други правилници, за време на преодниот период дозволуваат на производителот да избере и други обележувања, „СЕ“ обележувањето ќе означува сообразност само со правилниците користени од страна на производителот, па во таков случај оделните користени одредби од тие правилници треба да бидат проследени во документите, забелешките и инструкциите кои се составен дел на пропратната документација на апаратот.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
697.**

Врз основа на член 11, став 3 од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија” бр. 51/05 и 82/08), министерот за транспорт и врски донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА НЕПРЕ-
ЧЕН ПРИСТАП, ДВИЖЕЊЕ, ПРЕСТОЈ И РАБОТА
НА ЛИЦАТА СО ИНВАЛИДНОСТ ДО И ВО
ГРАДБИТЕ****I. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој правилник, се пропишува начинот на обезбедување на непречен пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност и смалена подвижност до и во градбите за јавна, деловна, станбена и станбено-деловна намена, со десет и повеќе станови.

Член 2

(1) Пристапноста, унапредувањето на пристапноста и едноставното прилагодување на градбите од членот 1 на овој правилник, се обезбедува со проектирање и изведување на тие градби на начин кој содржи елементи на пристапност и/или ги задоволуваат условите за употреба на помагала кои ги користат лицата со инвалидитет на начин и во случаите пропишани со овој правилник.

(2) Кога елементите за пристапност се воедно и дел од патот за евакуација во случај на опасност, тогаш истите треба да ги исполнуваат и условите од посебните прописи од областа на заштитата и спасувањето и од областа на заштитата од пожари и експлозии.

(3) Соптеникот на објектот треба да ги одржува елементите на пристапност без при тоа да ги намали условите за употреба на помагала на лицата со инвалидитет.

Член 3

Шематските прикази на ознаките за пристапност, условите за употреба на помагалата и задолжителните елементи за пристапност, дадени се во прилог на овој правилник кој е негов составен дел.

Член 4

Поимите употребени во овој правилник, го имаат следното значење:

1. **Лице со инвалидност** е лице со интелектуална и физичка попреченост без разлика на возраста, односно лице со телесни оштетувања кое користи одредени помагала, слепо лице и лице со намален вид, глуво лице и лице со оштетен слух, лице со ментална ретардација, лице со пречки во гласот, говорот и јазикот, аутистички лица, хронично болни лица и лица со повеќе видови на пречки.

2. **Лице со намалена подвижност** е лице кое има привремени или трајни проблеми при движењето заради инвалидност, старост, бременост или други причини;

3. **Помагала** за лицата со инвалидитет се помагала за ориентација и помагала за движење;

4. **Помагала за ориентација** се бел стап и куче-водич;

5. **Помагала за движење** се инвалидска количка, стап, патерици и одалка;

6. **Препрека** е комуникациска или ориентациона бариера, која лицата со инвалидност и намалена подвижност ги спречува или им пречи во несметаниот пристап, движење, престој или работа;

7. **Пристапност** е резултат на примена на технички решенија во проектирањето или градењето на објектите, со кои на лицата со инвалидност и намалена подвижност им обезбедува несметан пристап, движење, престој и работа во објектите и тоа на еднакво ниво како и на останатите лица;

8. **Пристапен објект, негов дел или опрема** (рампа, скалиште, лифт, вертикална подвижна платформа, елеватор, влезен простор, комуникации, WC, бања, кујна, соба, училница, работен простор, стан/апартман, кафеана, ресторан, кабина за пресоблекување, туш кабина, влез во вода на плажа и на базен, место во публика, телефон, тектофон, факс, банкомат, електрични инсталации, кваки на вратите и прозорците, пулт, огласно пано, ориентационен план за движење во објектите, стојалиште и перон, место за паркирање, јавна пешачка површина, семафор, пешачки премин, пешачки остров и раскрсница) е оној објект, негов дел или опрема кој обезбедува исполнување на елементите за пристапност согласно овој правилник;

9. **Елементи на пристапност** се елементите за проектирање и градење, со кои се одредува големината, својствата, инсталациите, уредите и другата опрема во објектите заради обезбедување на пристап, движење, престој и работа на лицата со инвалидност и намалена подвижност на еднакво ниво како и на останатите лица;

10. **Ознаки за пристапност** се ознаките со кои се означуваат применетите елементи за пристапност;

11. **Едноставно прилагодлив стан** е стан кој по потреба може да се прилагоди на пристапност, без влијание на битните барања за употребливост на објектот;

12. **Визуелно-светлосна најава** е предупредување и известување на глувото лице или лицето со оштетен слух по пат на светлосни сигнали;

13. **Звучна најава** е предупредување и известување на слепото лице или лицето со оштетен вид по пат на звучни сигнали;

14. **Звучна сигнализација** е сигнализација која му помага на слепото лице или лицето со оштетен вид при ориентирање и снаоѓање во просторот;

15. **Индуктивен чвор или трансмисиски обрач** е инсталација која се вградува во објектите заради отстранување на шумовите од околината и подобрување на квалитетот на звукот;

16. **Комуникациско помагало** е уред кој им овозможува на лицата кои користат апарат за слушање да ги примаат звучните сигнали без попречувања;

17. **Релјефна обработка** е завршна релјефна обработка на одните површини;

18. **Релјефна линија на водење** е релјефна обработка на одните површини наменета за насочување на движењето на слепите лица и лицата со оштетен вид, кои на крајот на патот на водење и на местото за промена на насоката се означува со промена на структурата на релјефната обработка;

19. **Релјефна линија за предупредување** е релјефна обработка на однаа површина која се поставува со цел да ги предупреди слепите лица и лицата со оштетен вид за опасност од сообраќај;

20. **Релјефно поле за предупредување** е релјефна обработка на однаа површина која служи како предупредување и известување на слепите лица и лицата со оштетен вид за промена на висината на движење;

21. **Текстофон** е прилагоден телефон за глуви лица и лица со оштетен слух, при што и двајцата соговорници писмено комуницираат;

22. **Типски елемент** е предмет чија намена е да ја разграничи јавната пешачка површина од коловозот, велосипедската патека и/или паркиралиштето, а може да биде со различен облик и со друга примарна намена (пример: жардињера за цвеќе, сид, клупа и сл.);

23. **Јавна пешачка површина** е: пешачка стаза, пешачки плоштад, пешачки надпатник и подпатник, пешачки мост и сл.; и

24. **Релјефен план на поминување** е релјефна ознака која на слепите лица и лицата со оштетен вид им дава информација за должината и видот на пешачкиот премин преку улицата.

Член 5

(1) Одредбите од овој правилник се однесуваат на објектите за јавна, деловна, станбена и станбено-деловна намена.

(2) Објекти за јавна и деловна намена се:

1. **Објекти за трговија, угостителство и/или туристичка намена:** стоковни куќи, трговски и услужни центри, самопослуги со површина од најмалку 400 м², пазар, кафе-бар, кафеана и ресторан со најмалку 80 места за седење, диско клуб и ноќен клуб со површина од најмалку 400 м², туристички информативен центар, канцеларија на туристичка заедница со површина од најмалку 200 м², патничка агенција со површина од најмалку 200 м², слободно стоечка рецепција, објекти за наутички туризам, хотел (соба/TWC) со најмалку 50 соби, хотел со најмалку 50 соби со заеднички санитарни единици, туристичка населба со најмалку 50 апартмани, камп за најмалку 500 гости, ресторан покрај магистрален и регионален пат, хотел со посебна ознака - мотел покрај магистрални и регионални патишта, трговско-угостителски содржини во состав на бензински пумпни станици и сл.;

2. **Објекти за поштенска и/или телекомуникациска намена:** поштенска сала за работа со странки со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење, телекомуникациски центар за давање на услуги на корисниците со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење, објекти во кои се нудат телекомуникациски услуги на телефонирање, факсирање и сл. со најмалку три уреди;

3. **Објекти за давање на услуги во промет со пари и други финансиски услуги:** деловни банки со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење, експозитура на финансиска агенција со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење и сл.;

4. **Објекти на администрација и слична намена:** објекти на администрацијата на единиците на локалната самоуправа и/или државната управа, објект на Владата на Републиката Македонија, објект на Собранието на Република Македонија, објекти на судовите, адми-

нистративна канцеларија на правно лице со јавни овластувања и други правни лица (Државно правобранителство на Република Македонија, Јавно обвинителство на Република Македонија, Народен правобранител на Република Македонија) и сл.;

5. **Објекти за здравствено-социјална и рехабилитациона намена:** простории на службата за социјално-здравствени услуги, аптека и продавница за ортопедски помагала, аптека и продавница за ортопедски помагала со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење, амбуланта, здравствен дом, болница, лекувалиште, затворен базен во лекувалиште, отворен базен во лекувалиште, бањски лекувалишта, јавна бања, дом за стари и немоќни лица со најмалку 20 соби со заеднички санитарни единици, дом за стари и немоќни лица од хотелски тип (соба/TWC) со најмалку 20 соби, дом за стари лица од апартмански тип со најмалку 20 апартмани, јавна кујна и сл.;

6. **Објекти во кои почесто престојуваат лица со инвалидитет:** објекти во кои се наоѓа деловна просторија на сојузот, друштвото и/или здруженијата на лицата со инвалидитет, установи за воспитување и образование на лицата со инвалидитет, установи за рехабилитација, установи за сместување на лицата со инвалидитет и сл.;

7. **Објекти за предучилишно и училишно образование:** детски градинки, основно и средно училиште, установа за образование на возрасни лица, факултет, ученички студентски дом со најмалку 50 соби со заеднички санитарни единици, ученички студентски дом од хотелски тип (соба/TWC) со најмалку 50, студентски апартмански населби со најмалку 50 апартмани и сл.;

8. **Објекти за културна намена:** универзитетска библиотека, културен центар, конгресен центар, музеј, галерија, изложбен простор со површина од најмалку 300 м², кино-сали со најмалку 100 места за публика, театар со најмалку 100 места за публика и концертна сала со најмалку 100 места за публика и сл.;

9. **Објекти за сообраќајна намена:** аеродром, автобуска и железничка станица, автобуска и трамвајска постојка, железнички перон, пристанишна зграда кај бродските и траектните пристаништа, бензинска пумпна станица, јавно паркиралиште, јавна гаража со капацитет од најмалку 300 возила, одмаралиште (видиковец) покрај магистрален и регионален пат и сл.;

10. **Објекти за спортска и рекреативна намена:** спортски терен, спортска сала со најмалку 100 места во гледалиштето и сл.;

11. **Објекти со забавна намена:** забавен парк, зоолошка градина, ботаничка градина и сл.;

12. **Објекти за верска и сакрална намена:** црква, катедрала, џамија, обредна сала, објекти во кои се сместени верските поглавари, мртвечница, крематориум, гробишта и сл.;

13. **Објекти за издржување на казни:** завод за воспитување, казнено-поправен дом, истражен затвор и сл.;

14. **Простори и површини за јавна намена:** пешачки плоштад, улица, патека во парк, детско игралиште, шеталиште, надвозник, подвозник и пешачки мост, пешачки премин и сл.;

15. **Објекти за останати намени:** саемски и изложбен центар, парк на технологијата, јавно WC, објекти во кои треба да има изведено најмалку четири WC единици за јавна употреба, јавно засолниште и сл.

(3) Објекти за станбена и станбено-деловна намена се:

1. Станбена зграда со најмалку 10 станови, исклучиво за станбена намена;

2. Станбено-деловна зграда со мешовита - станбена и друга намена, која има најмалку 10 станови.

(4) Кога во објект од станбена намена се предвиди или пренамени простор за јавна или деловна намена тогаш на тој објект, во зависност од видот на дејноста која се обавува во тој простор, се применуваат одредбите од став 3 на овој правилник.

II. УСЛОВИ ЗА УПОТРЕБА НА ПОМАГАЛА

Член 6

(1) Под услови за употреба на помагала на лицата со инвалидност (во натамошниот текст: услови за употреба на помагала) се подразбираат:

- простор потребен за движење со инвалидска количка;

- простор потребен за употреба на стап, патерици и одалки;

- простор потребен за употреба на бел стап и кучеводич.

(2) Доколку за одреден објект не се предвидени елемент на пристапност, техничкото решение за објектот треба да ги задоволи условите за употреба на помагало.

III. ЕЛЕМЕНТИ НА ПРИСТАПНОСТ

Член 7

(1) Елементи на пристапност се:

А. елементи на пристапност за совладување на висински разлики;

Б. елементи на пристапност за независно (самостојно) живеење; и

В. елементи на пристапност за независно (самостојно) движење во јавниот сообраќај.

(2) Елементите на пристапност се применуваат со одбирање на најповолното решение во однос на намената и другите карактеристики на објектот.

Член 8

(1) Пристапната релјефна површина, релјефната линија на водење, релјефната линија за предупредување и/или релјефното поле за предупредување се изведуваат со релјефна обработка со висина од 5 мм. на начин кој нема да го отежнува движењето со инвалидска количка, да биде препознатлива на допир на стопалото или белиот стап, да не задржува вода, снег и нечистотија и лесно да се одржува.

(2) Најмалите димензии на релјефната површина и местата на кои е задолжителна нејзината примена, се одредува во зависност од секој елемент на пристапност согласно овој правилник.

А. ЕЛЕМЕНТИ НА ПРИСТАПНОСТ ЗА СОВЛАДУВАЊЕ НА ВИСИНСКИ РАЗЛИКИ

Член 9

За потребата од совладување на висински разлики во просторот во кој се движат лицата со инвалидитет и со смалена подвижност елементи на пристапност се: рампи, скалишта, лифтови, вертикална подигачка платформа и косо подигачка склоплива платформа.

Член 10

(1) Рампата се користи како елемент за пристапност за потребите од совладување на висински разлики исклучиво до 120 см., во внатрешниот или надворешниот простор. Рампата, независно дали се наоѓа во внатрешен или надворешен простор, треба да биде изведена од материјали кои спречуваат секако лизгање.

(2) Рампата треба да има:

- дозволено наосување исклучиво до 1 : 20 (5%);

- светла ширина од најмалку 120 см. во надворешниот простор, односно најмалку 90 см. во внатрешниот простор;

- на секои 6,00 м. должина на рампата да има поест за одмор со најмала должина од 150 см.;

- изведена ограда со ракофати на незаштитените места;

- ракофати со дијаметар од 4 см., обликувани на начин да можат да се опфатат со дланката, поставени на две височини - од 60 см. и од 90 см., продолжени во однос на настапната плоча од рампата за 30 см., со заоблен завршеток;

- на оградата на рампата која се наоѓа во надворешниот простор, ракофатот да биде изведен од материјал кој не е осетлив на термички промени;

- ограда со исполна од стакло треба да биде видлива обележена со ознаките за пристапност; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.5, 1.7 и 1.8 од прилогот на овој правилник.

(3) По исклучок од став 1 на овој член, во надворешен простор, кога за тоа не постојат услови, за потребите од совладување на висински разлики поголеми од 120 см., може да се предвиди рампа согласно став 2 на овој член.

Член 11

Скалиштето треба да има:

- височина на скалило од најмногу 15 см.;

- ширина на казиштето од најмалку 33 см.;

- светла ширина на скалишен крак во внатрешен простор од најмалку 110 см.;

- светла ширина на скалишен крак во надворешен простор од најмалку 120 см.;

- раб на казиштето кој ќе биде обработен со материјал кој ќе спречи лизгање и да биде визуелно контрастен во ширина од најмалку 2 см.;

- ракофати на заштитната ограда на скалиштето кои ќе бидат изведени во континуитет по целата должина, а на почетокот и на крајот од скалиштето да бидат продолжени во однос на настапната плоча од скалиштето за 30 см., со заоблени завршетоци;

- ракофати на оградите од скалиштето кои ќе бидат изведени на начин кој ќе овозможи да биде опфатен со дланката;

- ракофати на оградите од скалиштето во надворешен простор кои ќе бидат изведени од материјал кој не е осетлив на термички промени;

- на скалишен крак со ширина од 250 см. и повеќе треба да биде изведен со средишен ракохват;

- пред првото и после последното скалило треба да биде изведено релјефно поле на предупредување со ширина од 40 см. преку целата ширина на скалиштето, со релјефна површина опишана во членот 8 од овој правилник.;

- ограда со исполна од стакло треба да биде видлива во обележена со ознаките за пристапност; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.2., 1.3., 1.5., 1.6. и 1.9 од прилогот на овој правилник.

Член 12

(1) Лифтот се применува како елемент на пристапност за потребите од совладување на висински разлики поголеми од 120 см. во внатрешен или надворешен простор.

(2) Лифтот треба да има:

- внатрешни димензии од најмалку 110 x 140 см.;
- врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 90 см., која треба да биде лизгачка или да се отвара на надвор во однос на кабината на лифтот;
- повикувача и управувачка табла на која командните копчиња ќе бидат контрастно изведени, со релјефно препознатливи броеви на катовите и со други информации на брајова азбука;
- ракофат во лифтот кој ќе биде на височина од 90 см.;
- најава на катовите која треба да биде визуелно-светлосна и звучна; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1. и тоа: 1.2., 1.3., 1.4. и 1.10. од прилогот на овој правилник.

(3) Кога лифтот се наоѓа во јавен или деловен објект од членот 5, став 2, точки 5 и 6 од овој правилник, лифтот треба да има и говорно најавување на катовите.

(4) Од влезната врата на објектот до лифтот треба да има релјефна линија на водење со ширина од најмалку 40 см., со релјефна обработка.

(5) Кога совладувањето на висинските разлики се решаваат со повеќе лифтови, тогаш најмалку еден лифт треба да биде согласно одредбите на став 2 од овој член.

Член 13

(1) Вертикалната подигачка платформа се применува како елемент на пристапност за потребите од совладување на висински разлики поголеми од 120 см. во внатрешен или надворешен простор, кога истото не може да се реши со лифт или со друг елемент на пристапност пропишан со овој правилник.

(2) Вертикалната подигачка платформа треба да има:

- настапна површина од најмалку 110 x 140 см.;
- бочни страни на платформата затворени до височина од 120 см.;
- влезна врата со ширина на светол отвор од најмалку 90 см., која треба да биде лизгачка или да се отвара спрема надвор; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1. и тоа 1.11. од прилогот на овој правилник.

Член 14

(1) Косо подигачката склоплива платформа се применува како елемент на пристапност за потреби од совладување на висински разлики поголеми од 120 см. во внатрешен или надворешен простор, кога истото не може да се реши со лифт или друг елемент на пристапност утврден со овој правилник.

(2) Косо подигачката склоплива платформа се поставува на бочните скалишни сидови или скалишна ограда, која се води по целата должина.

- (3) Косо подигачката платформа треба да има:
- настапна површина од најмалку 90 x 100 см.;
 - бочна подна преклопна заштита со височина од 20 см. и преклопен заштитен ракофат; и
 - шематски приказ на ознаките според слика 1, и тоа 1.12. од прилогот на овој правилник.

Б. ЕЛЕМЕНТИ НА ПРИСТАПНОСТ ЗА НЕЗАВИСНО (САМОСТОЈНО) ЖИВЕЕЊЕ

Член 15

Елементи на пристапност за независно (самостојно) живеење се: влезен простор, комуникации, WC, бања, кујна, соба, училница, работен простор, стан, кафеана и ресторан, кабина за пресоблекување, туш кабина, влез во вода на плажа и на базен, место во гледалиште, телефон, текстофон, факс, банкомат, електрични инсталации (домофон, прекинувач за светло и свонче, утикачи во кујна, останати утикачи, главна плоча за електрична инсталација), кваки на врати и прозорци, шалтер, пулт, индуктивен чвор или трансмисионски обрач, огласно пано, ориентационски план за движење во објектите и сл.

Член 16

(1) Влезниот простор во објектите е влез до кој се доаѓа директно од јавната пешачка површина или со помош на елементите на пристапност за совладување на висинските разлики.

(2) Влезниот простор треба да има:

- еднокрилна врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 110/210 см., или двокрилна врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 2x90/210 см., која е лизгачка или која се отвара на надвор;
- пристапна квака согласно одредбите на членот 30 од овој правилник;
- праг на вратата кој не е повисок од 2 см.;
- стругач и чистач за чевли изведен од материјал кој не се собира, вградени во висина на подот;
- изведена клизна врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 90 см., во случај кога главната влезна врата е кружна;
- ознака за смерот на отварање на вратата;
- видливи ознаки поставени на височина од 90 до 160 см., во случај кога влезната врата и преградните сидови на влезниот простор се изработени од стаклени површини поголеми од 1,5 м², без пречки;
- ветробран со должина од 240 см.;
- пролаз со полукружна ограда со светла ширина од најмалку 90 см., кај усмерувачките влезови;
- осветлување на ниво од 200 lux;
- електрични инсталации изведени во согласност со одредбите на членот 29 од овој правилник; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.2., 1.3., 1.6. и 1.13 од прилогот на овој правилник.

Член 17

Комуникациите треба да бидат со:

- ширина на ходникот од најмалку 150 см.;
- површини по кои се оди на исто ниво;
- површини по кои се оди, а кои не се на исто ниво, меѓусебно поврзани со елементи за пристапност за совладување на висински разлики согласно овој правилник;

- врати на комуникациите изведени без праг, со светла ширина на отворот од најмалку 90 см.;
- врати со пристапна квака според одредбите на членот 30 од овој правилник;
- влезната врата која од комуникациите водат во други простори и простории, станови и сл. треба да бидат изведени со праг кој нема да биде повисок од 2 см.;
- видливо поставени ознаки на височина од 90 до 160 см., во случај кога влезната врата и преградните сидови на комуникациите се изработени од стаклени површини поголеми од 1,5 м², без пречки;
- осветлување на ниво од 100 lux;
- растојание помеѓу оградите од најмалку 90 см., на местата каде движењето се усмерува со огради;
- инсталациска и друга опрема поширока од 10 см. треба да биде вградена и/или поставена во ниши на сидовите (противпожарни апарати, противпожарни црева и млазници);
- електрични инсталации согласно одредбите на членот 29 од овој правилник;
- ознаки на комуникациите поставени во распон на височина од 120 до 160 см.; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.1., 1.2., 1.3., 1.6. и 1.8. од прилогот на овој правилник.

Член 18

- (1) WC-то треба да има:
- врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 90 см. која се отвара на надвор;
 - пристапна квака согласно одредбите на членот 30 од овој правилник;
 - вграден механизам за отварање на вратата од надвор во случај на повик за помош;
 - електрични инсталации изведени согласно член 29 од овој правилник;
 - WC шолја заедно со даска за седење со височина од 45 до 50 см.;
 - до WC шолјата да бидат вградени два држачи за раце со должина од 90 см., поставени на сид на височина од 80 до 90 см. од површината на подот;
 - најмалку еден држач за рацете, кој треба да биде преклопен и тоа оној од пристапната страна на WC шолјата, а другиот може да биде фиксно прицврстен на подот;
 - раздалеченоста на предниот раб на WC шолјата од сидот треба да биде најмалку 65 см.;
 - уредот за пуштање на вода од WC казанчето треба да биде поставен на височина од 70 см. од површината на подот или да биде изведено сензорско пуштање на вода во WC шолјата;
 - конзолан мијалник со ширина од најмалку 50 см., поставен на височина од 80 см., со сифон сместен во сид или покрај сидот;
 - славина - еднорачна мешалка или вградено сензорско отварање и затварање на водата;
 - ширина на слободен простор пред WC шолјата од најмалку 90 см.;
 - ширина на слободен простор пред мијалникот од најмалку 90 см.;
 - слободен простор за завртување на инвалидска количка во радиус од најмалку 150 см.;

- закосено огледало чиј долен раб ќе биде поставен на височина од 100 см.;
- закачалка за облека поставена на височина од 120 см.;
- алармен уред со прекинувач на притисок или на врвца за повлекување, поставен на височина од 60 см.;
- друга опрема достапна од инвалидска количка, која нема да пречи на движењето, прицврстена на сид, изведена контрастно во однос на подот и сидовите;
- во случај кога WC-то е во јавна употреба, треба да има посебен влез, издвоен од машките и женските санитарни групи;
- од влезната врата на објектот до вратата на јавното WC, да биде изведена тактилна линија на водење со ширина од најмалку 40 см., изведена релефно со жлебови поставени во правец на движењето; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа 1.14. од прилогот на овој правилник.

(2) WC-то во состав на пристапен стан и во состав на соба и/или апартман во објектите (хотел, ученички и студентски дом, дом за стари и изнемоштени лица и сл.) треба да ги исполнува условите од став 1 на овој член, освен условите пропишани со алинеите 1, 3, 19, 20 и 21. Влезната врата на таквото WC треба да биде со ширина на светлиот отвор од најмалку 80 см.

Член 19

- (1) Бањата треба да има:
- када со височина на горниот раб од најмногу 50 см. и/или простор за туширање изведен без преграда со големина од најмалку 90 x 90 см.;
 - дигалка за када, освен во случаите кога покрај кадата се поставува и простор за туширање;
 - држач за раце поставен на височина од 80 до 90 см. од површината на подот, односно држач покрај просторот за туширање поставен на височина од 75 см.;
 - водоотпорно седиште поставено на височина од 45 до 50 см., во просторот за туширање;
 - сета опрема достапна од инвалидска количка која не смета на движењето, прицврстена на сид, изведена контрастно во однос на подот и сидовите;
 - опрема пропишана за пристапно WC според одредбите на член 18 од овој правилник и тоа: мијалник, огледало, славина, закачалка за облека, алармен уред, WC шолја и уред за пуштање на вода (оваа опрема е задолжителна доколку бањата е предвидена со WC во ист простор);
 - врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 80 см.;
 - врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 90 см. доколку во бањата се влегува од јавна комуникација (на пример во болниците, лекувалиштата и сл.);
 - врата и прозорци со пристапни кваки согласно член 30 од овој правилник;
 - електрични инсталации изведени согласно член 29 од овој правилник; и
 - шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.14. и 1.15. од прилогот на овој правилник.
- (2) Во објектите од здравствено-социјална и рехабилитациона намена, како и во објектите кои почесто ги користат лицата со инвалидност, кадата треба да биде достапна од три страни.

Член 20

Кујната треба да има:

- слободна работна површина во должина од најмалку 90 см.;
- работна, грејна површина и садопер конзолно изведени, со длабочина на пристапот од најмалку 50 см., со горен раб на височина од најмалку 85 см.;
- висечки елементи поставени со долниот раб на височина од 120 см. од површината на подот;
- долни елементи на извлекување;
- слободен простор за користење на кујнските елементи и вртење на инвалидската количка со радиус од најмалку 150 см.;
- простор за движење околу мебелот со ширина од најмалку 120 см.;
- влезна врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 80 см.;
- врата и прозорци со пристапни кваки согласно член 30 од овој правилник;
- електрични инсталации изведени согласно член 29 од овој правилник; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.1 од прилогот на овој правилник, во случаите кога пристапната кујна се наоѓа надвор од станот/апартманот (на пример во камп и сл.).

Член 21

Собата, училницата и работниот простор треба да имаат:

- слободен простор за завртување на инвалидска количка во просторијата со најмал радиус од 150 см.;
- простор за движење околу мебелот со ширина од најмалку 120 см.;
- работна маса, конзолно изведена, така да горната површина биде на височина од најмалку 85 см., а со длабочина на пристапот од најмалку 50 см.;
- влезна врата на училницата и работниот простор да биде со ширина на светлиот отвор од најмалку 90 см., а на собата најмалку 80 см.;
- врата и прозорци со пристапни кваки согласно член 30 од овој правилник;
- електрични инсталации изведени согласно член 29 од овој правилник; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.1 од прилогот на овој правилник, освен собата во состав на стан/апартман.

Член 22

(1) Станот треба да ги содржи елементите на независно (самостојно) живеење според членовите 18, 19, 20, 21, 29 и 30 од овој правилник, заради што до него треба да биде осигурен пристап од јавната пешачка содржина, по правило низ главниот влез на објектот, со примена на најпогодните решенија на пристапност за совладување на висински разлики согласно одредбите на членовите 10, 11, 12, 13 и 14 од овој правилник.

(2) Кога во објектот во кој се наоѓа пристапен стан, планиран е гаражен простор, од гаражниот простор до станот треба да се предвиди комуникација според одредбите на членот 17 од овој правилник.

(3) Едноставно прилагодлив стан, по правило се гради во приземјето на објектот, односно на катот од кој е најлесно да се осигури сигурен простор во случај на опасност.

(4) Освен условите од став 1 на овој член, станот треба да има:

- влезна врата со ширина на светлиот отвор од најмалку 110 см.;
- останатите врати во станот да бидат со ширина на светлиот отвор од најмалку 80 см.;
- врата и прозорци со пристапни кваки согласно член 30 од овој правилник;
- електрични инсталации изведени согласно член 29 од овој правилник;
- заоблени прагови, не повисоки од 2 см.;
- ходници со ширина од најмалку 120 см.; и
- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа 1.1 од прилогот на овој правилник.

(5) При проектирањето и изградбата на градбите од членот 5, став 3 на овој правилник, на секои десет станови треба да се обезбеди еден едноставно прилагодлив стан. Вкупниот број на едноставно прилагодливи станови во објектот, се одредува со заокружување на вкупниот број на станови на првата повисока десетка.

(6) Како едноставно прилагодлив стан се смета станот кај кој може да се исполнат условите од ставовите 1, 2, 3 и 4 на овој член, со преправки кои нема да влијаат на доверливоста на објектот и/или важните предуслови за објектот. Техничкото решение на едноставен прилагодлив стан треба да биде прикажано во проектот за градбата.

(7) При проектирањето и изградбата на туристичките населби со најмалку 50 апартаменти, домовите за стари и изнемоштени лица со апартаментски тип со најмалку 20 апартаменти и студентските апартаментски населби со најмалку 50 апартаменти, треба да има задоволителен број на пристапни апартаменти и тоа по еден пристапен апартамент за минималниот број на апартаменти, а потоа по еден на секои следни дваесет апартаменти. Вкупниот број на прилагодливи пристапни апартаменти се одредува со заокружување на првата повисока десетка.

Член 23

(1) Кафеаната и ресторанот треба да ги содржат елементите на пристапност од членот 16 за влезниот простор, од членот 17 за комуникациите и од членот 18 за WC од овој правилник.

(2) Освен условите од ставот 1 на овој член, кафеаната и ресторанот треба да имаат:

- обезбеден простор за движење помеѓу масите, столите и другите вертикални пречки со ширина од најмалку 100 см., за најмалку 20% од вкупната употреблива корисна површина на кафеаната и ресторанот, која е наменета на корисниците на просторот;
- шанк и маси, конзолно изведени, така што горната површина ќе биде на височина од 85 см. и со длабочина на пристапот од најмалку 50 см., за најмалку 20% од тој инвентар;
- завршна обработка на сидовите, подовите и вратите изведена контрастно;
- подна облога од цврст материјал, кој не го отежнува движењето на инвалидската количка;
- поставена воочлива ознака на височина од 90 до 160 см., во случај кога вратите и преградните сидови на кафеаната и ресторанот се изведени од стаклени површини поголеми од 1,5 м², без пречки;

- врата со пристапна квака согласно член 30 од овој правилник и квака со боја која ќе биде во контраст со подлогата на вратата; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.13. и 1.16. од прилогот на овој правилник.

Член 24

(1) Кабината за пресоблекување треба да има:

- димензии од најмалку 160 x 210 см.;

- врата со пристапна квака согласно членот 30 од овој правилник, со широчина на светлиот отвор од најмалку 90 см. која се отвара на надвор;

- закачалка за облека на височина од 120 см.;

- клупа на преклопување, поставена на височина од 45 до 50 см.; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.1. од прилогот на овој правилник.

(2) Во објектите, кои согласно член 44 од овој правилник треба да содржат кабина за пресоблекување, треба да се изведат 10% пристапни кабинини од вкупниот број на кабинини, но не помалку од една.

Член 25

(1) Туш кабината треба да има:

- димензии во основа од најмалку 230 x 230 см.;

- врата со пристапна квака согласно член 30 од овој правилник, со широчина на светлиот отвор од најмалку 90 см., која ќе се отвара кон надвор;

- соодветни електрични инсталации согласно член 29 од овој правилник;

- површина на просторот под тушот од најмалку 90 x 90 см., изведена без прагови, со нагиб за одвод на водата;

- еднорачна славина или славина со вграден сензор;

- алармен уред со прекинувач на притисок или врвца за повлекување на височина од 60 см.;

- закачалка за облека поставена на височина од 120 см.;

- држач за сапун поставен на височина од 90 см.;

- шематски приказ на ознаките според слика 1.15. од прилогот на овој правилник.

(2) Во градбите кои согласно член 44 на овој правилник треба да содржат туш кабина, треба да се изведат најмалку 10% пристапни кабинини, рачунајќи од вкупниот број на кабинини, но не помалку од една.

Член 26

(1) Влезот во вода на плажа и на базен треба да има пристапна рампа, која доаѓа до дното на длабочина од 60 - 80 см. во однос на средното ниво на површината на водата (море, езеро, река, базен).

(2) По исклучок од ставот 1 на овој член, на плажите во лекувалиштата и базените каде што не може да се обезбеди пристапност со пристапен влез, таков влез може да се овозможи со подвижен стол, со лифт и/или со елементи на пристапност за совладување на висински разлики.

(3) Покрај влезот во вода од ставот 1 на овој член, треба да се постави и сончалиште со најмали димензии од 90 x 200 см. и височина од 50 см. за лицата со телесни оштетувања. Задолжителниот број на сончалишта изнесува 1% од вкупниот број на сончалишта на плажата/базенот, но не помалку од едно.

(4) Пристапниот влез во вода на плажа и на базен, означен е со ознаката за пристапност според сликата 1 и тоа 1.17. од прилогот на овој правилник.

Член 27

(1) Местото во гледалиште треба да има димензии од најмалку 90 x 140 см. и да биде означено со ознака за пристапност според слика 1 и тоа 1.20. од прилогот на овој правилник.

(2) Задолжителниот број на пристапни места во гледалиштето, се пресметува според вкупниот број на места за седење и тоа:

- од 100 до 300 места за седење - се изведуваат најмалку две пристапни места;

- од 301 до 1.000 места за седење - се изведуваат најмалку 2% пристапни места;

- од 1.001 и повеќе - се изведуваат најмалку 1% пристапни места.

Член 28

(1) Телефонот, текстофонот, телефаксот и банкоматот треба да ги исполнуваат следните услови:

- телефонот со горната површина и копчињата да биде поставен на височина од 120 см. од нивото на подот, а слушалката на височина на дофат на раката - 100 см.;

- текстофонот, телефаксот и банкоматот да бидат поставени така што долниот раб ќе биде на височина од 70 см. од нивото на подот;

- уредите да бидат поставени на начин што ќе овозможи користење на сите функции на истите од инвалидска количка;

- да има шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.2., 1.3. и 1.4., за пристапен телефон 1.18. и за пристапен текстофон, телефакс и банкомат и спрема слика 1.19 од прилогот на овој правилник.

(2) По исклучок од ставот 1 на овој член, пристапен телефон, текстофон, телефакс и банкомат за слепи лица и лица со оштетен вид, за глуви лица и лица со оштетен слух, се поставени на вообичаената височина.

(3) Кога уредите од ставот 1 на овој член се наоѓаат внатре во објектот, пристапни за слепите лица и лицата со оштетен вид се ако од влезната врата до уредот е поставена релјефна линија за водење со широчина од најмалку 40 см. со релјефна површина и со жлебови во правецот на движење.

Член 29

(1) Електричната инсталација треба да има:

- домофон поставен на височина од 120 см. со светлосна ознака;

- прекинувачи за светло и свонче поставени на височина од 90 до 120 см.;

- штекери во пристапната кујна поставени непосредно над работната површина;

- останати штекери поставени на височина од 90 до 120 см.; и

- главна плоча за електрична инсталација поставена со горниот раб на височина од 90 до 120 см.

(2) Целокупната електрична инсталација треба да биде изведена во контраст со подлогата на сидот.

Член 30

(1) Кваките на вратите и прозорците треба да бидат примерно обликувани, поставени на височина од 90 см. за врата, а за прозорец кваката или механизмот за отворање да биде поставен на височина од 90 до 120 см.

(2) Ракувањето со кваката за придвижување на механизмот за отварање и затварање на врата/прозорец од ставот 1 на овој член треба да биде лесно.

Член 31

(1) Шалтерот за лицата со инвалидска количка треба да има:

- горна површина на височина од 85 см., конзолно поставена, со длабочина на пристапот од најмалку 50 см.; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа 1.23. од прилогот на овој правилник.

(2) Пристапниот шалтер за глувите лица, лицата со оштетен слух, за слепите лица и лицата со оштетен вид треба да има:

- комуникациско помагало;
- релјефна линија за водење со широчина од најмалку 40 см. со релјефна површина и со жлебови во правецот на движење од влезната врата на објектот до шалтерот; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6. и 1.21. од прилогот на овој правилник.

(3) Кога во просторијата се наоѓаат три или повеќе шалтери од исти тип на работење, еден од трите шалтери треба да ги исполнува условите за пристапност за лицата во инвалидска количка, а еден за глувите лица, лицата со оштетен слух, за слепите лица и лицата со оштетен вид.

(4) Кога со посебни прописи кои ја уредуваат заштитата во работењето со готови пари и скапоцености се одредни услови за изведување на шалтери, пристапниот шалтер треба да ги исполни и условите од тој пропис.

Член 32

(1) Пултот за лицата со инвалидска количка, треба да биде:

- да биде изведен наблиску до просторот и/или просторијата во која се дава услугата;
- поставен со горниот раб на височина од 80 см.;
- конзолно обликуван со длабочина на пристапот од најмалку 50 см.;

- со обезбеден пристап од најмалку 120 см.; и
- означен со ознака за пристапност според слика 1 и тоа 1.23. од прилогот на овој правилник.

(2) Пристапниот пулт за глувите лица, лицата со оштетен слух, за слепите лица и лицата со оштетен вид се изведува со вообичаената височина, кој треба кој има:

- комуникациско помагало;
- релјефна линија за водење со широчина од најмалку 40 см. со релјефна површина и со жлебови во правецот на движење од влезната врата на објектот до пултот; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6. и 1.21. од прилогот на овој правилник.

(3) Кога во просторијата се наоѓаат три или повеќе пултови од исти тип на работење, еден од трите шалтери треба да ги исполнува условите за пристапност за лицата во инвалидска количка, а еден за глувите лица, лицата со оштетен слух, за слепите лица и лицата со оштетен вид.

Член 33

(1) Индуктивен чвор или трансмисиски обрач се вградува во просторија со површина поголема од 500 м², односно во просторија која истовремено може да ја користат повеќе од 100 лица и во која говорот се репродуцира со помош на звучник.

(2) Просторијата во која е поставен индуктивен чвор или трансмисиски обрач се означува со ознаката за пристапност според слика 1 и тоа 1.22. од прилогот на овој правилник.

Член 34

(1) Огласното пано треба да биде поставено со својот долен раб на височина од 120 до 160 см.

(2) Огласното пано се означува со ознаката за пристапност според слика 1 и тоа 1.24. од прилогот на овој правилник.

Член 35

Ориентацискиот план за движење во објектот треба да биде изработен релјефно и треба да:

- биде поставен хоризонтално или приближно хоризонтално на височина од најмногу 90 см., односно вертикално или приближно вертикално со височина на горниот раб од најмногу 180 см.;

- биде поставен на влезот во објектот;

- содржи информации напишани со брајовата азбука;

- биде поставена релјефна линија за водење со широчина од најмалку 40 см. со релјефна површина и со жлебови во правецот на движење од влезната врата на објектот до ориентацискиот план; и

- биде означен со ознаката за пристапност според слика 1 и тоа 1.2. и 1.3. од прилогот на овој правилник.

В. ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРИСТАПНОСТ ЗА НЕЗАВИСНО (САМОСТОЈНО) ДВИЖЕЊЕ ВО ЈАВНИОТ СООБРАЌАЈ

Член 36

Елементи за пристапност за независно (самостојно) движење во јавниот сообраќај на лицата со инвалидска количка и лицата со намалена подвижност се: стојалиште и перон, паркиралишно место, јавна пешачка површина, семафор, пешачки премин, пешачки остров и раскрсница.

Член 37

(1) Стојалиштето и перонот треба да имаат:

- должина најмалку колку и должината на превозното средство (автобус, трамвај или воз) кое застанува на стојалиштето, односно перонот и со широчина од најмалку 200 см.;

- височина на пристапот на висинско ниво на првото скакило од превозното средство;

- релјефната линија на водење треба да биде изведена по целата широчина на пристапот на стојалишта кои се наоѓаат во близина на некој објект во кој почесто престојуваат лица со инвалидност; и

- поставена релјефна линија за предупредување со широчина од 20 см., релјефно обработена со жлебови поставени во правецот на движење на возот, на оддалеченост од 80 см. од работ на перонот, по целата негова должина.

(2) На стојалишта (автобус или трамвај) во населените места каде што е изведен пристап кон превозното средство, треба да биде изведена релјефна линија за водење со ширина од најмалку 40 см. и должина од 150 см., релјефно обработена со жлебови во правецот на движење;

(3) По исклучок на од ставот 1, алинеја 2 на овој член, височината на пристапот, кога во употреба се превозни средства со високо прво скалило, може да биде и понизок, но не понизок од 18 см. од првото скалило на превозното средство, ако со посебен пропис со кој се утврдуваат условите за изградба на градбите од железничката инфраструктура не е поинаку определено.

Член 38

Паркиралишното место треба да има:

- паркиралишно место за еден автомобил со димензии 370 x 500 см., кога се наоѓа во низа на паркиралишни места и со обезбеден услов за совладување на висинските разлики;

- паркиралишно место за два автомобили со димензии 590 x 500 см., кога се наоѓа во низа на паркиралишни места, со обезбеден простор помеѓу автомобилите од 150 см. и со обезбеден услов за совладување на висинските разлики;

- излез од паркиралишното место на пристапен простор осигуран со коси ивичници со накосување најмногу до 10% и ширина од најмалку 120 см.;

- површина на паркиралишното место изведена од материјал кој нема да го отежнува движењето на инвалидската количка; и

- шематски приказ на ознаките според слика 1 и тоа: 1.25. од прилогот на овој правилник.

Член 39

(1) Јавната пешачка содржина треба да биде:

- подигната во однос на коловозот со прирабник со височина од најмалку 3 см., изведена со типски елементи, а кога е во ниво со коловозот да биде разделена со ограда;

- со ширина од најмалку 150 см.;

- поврзана со останатите пешачки површини без препреки; и

- заштитена од улицата со ограда со височина од 90 см. кога се наоѓа во подрачје со зајакнато пешачко движење (навала на луѓе).

(2) Различните нивоа на јавните пешачки површини меѓусебе се поврзуваат со соодветни елементи на пристапност за совладување на висински разлики според овој правилник.

(3) Кога различните нивоа на јавните пешачки површини од ставот 2 на овој член се поврзани со пристапен лифт или со пристапна вертикална подигачка платформа, треба да се поврзани и со пристапно скалиште.

(4) Целокупната комунална и урбана опрема (клупи, маси, знаци, канделабри за улично осветлување, корпи за отпадоци, држачи за велосипеди, рекламни панона и сл.) треба да се поставува покрај работ на јавната пешачка површина, така што нема да претставува препрека за слепите лица и лицата со оштетен вид.

(5) Целокупната испакната комунална опрема закачена на сидовите од објектите покрај јавната пешачка површина која се наоѓа на височина од 70 до 220 см. и чие испакнување е поголемо од 10 см., треба да биде

изведена со својата полна должина и ширина се до јавната пешачка површина или означена на начин што пешачката површина под нив ќе се зголеми за 3 см. во однос на околното ниво.

(6) Кога покрај јавната пешачка површина се наоѓа велосипедска патека или паркиралиште, потребно е да се изведе разграничување со денивелација од најмалку 3 см. со зелена површина, типски елементи или сл.

Член 40

Семафорот треба да ги исполнува следните услови:

- семафор кој се наоѓа на премин преку улица која има повеќе од две сообраќајни ленти во исти смер треба да има релјефен план на преминување;

- семафор кој се наоѓа во подрачје каде се наоѓа објект во кој почесто престојуваат слепи лица и лица со оштетен вид, треба да има и звучна сигнализација;

- семафор на раскрсница, треба да има звучна сигнализација на семафорот во еден сообраќаен правец кој не се преклопува со звучната сигнализација поставена на семафорот за другиот сообраќаен правец;

- да има звучна сигнализација поставена на семафор која предупредува само на промена на светлото, а не и на интензитетот на сообраќајот на улицата; и

- точката дисперзија на звукот од звучната сигнализација поставена на семафорот, усмерена така да го повикува слепото лице или лицето со оштетен вид кое ја поминува улицата.

Член 41

(1) Пешачкиот премин треба да ги исполнува следните услови:

- преминот од нивото на тротоарот на нивото на улицата треба да биде осигуран со закосен рабник со најголем дозволен нагив од 10% и со ширина од најмалку 120 см.;

- на закосениот рабник треба да биде изведено релјефно поле за предупредување од чепаста структура која завршува на линијата паралелна со линијата на улицата и која е оддалечена од улицата за ширина на рабникот, но не помалку од 15 см.;

- во случај на минимална височина на тротоарот од 3 см., треба да биде изведено релјефно поле за предупредување од чепаста структура, со ширина од најмалку 40 см.; и

- во случај кога во функција е премин на улица надвор од раскрсница, на преминот треба да има релјефна линија на водење со ширина од најмалку 40 см., со жлебови поставени нормално на смерот на улицата, изведена до закосениот тротоар на преминот, а во должина од најмалку 110 см..

(2) Елементите на пристапност од ставот 1 на овој член се применуваат на соодветен начин на премините на сообраќајните, железничките, трамвајските или велосипедските патеки.

Член 42

Пешачкиот остров треба да ги исполнува следните услови:

- да биде изведен согласно член 41, став 1, алинеи 1, 2 и 3 од овој правилник;

- кога пешачкиот остров се наоѓа на ниво со коловозот или неговото ниво на местото на преминување се спушта на ниво на коловозот, тогаш тој на 15 см. од

почетокот и на 15 см. пред крајот се означува со релјефни линии за предупредување, со жлебови нормални на правецот на движење, со широчина од најмалку 40 см. меѓусебно поврзани со релјефна линија на водење со жлебови поставени во правецот на движење со широчина од најмалку 40 см.;

- кога пешачкиот остров е подигнат во однос на нивото на коловозот, тогаш се изведува закосување според одредбите на членот 41, став 1, алинеи 1 и 2 од овој правилник; и

- кога пешачкиот остров на местото на преминување е спуштен на ниво на коловозот, а на подигнатиот дел има стојалиште за автобус или трамвај, задолжително се изведува закосување за пристап до стојалиштето, според одредбите на членот 41, став 1, алинеи 1 и 2 од овој правилник.

Член 43

(1) Раскрсницата треба содржи елементи на пристапен пешачки премин од членот 41 и пристапен пешачки остров од членот 42 на овој правилник.

(2) На раскрсницата која се наоѓа во подрачје од населеното место каде е сместен објект во кој почесто престојуваат слепи лица и лица со оштетен вид, пешачкиот премин треба да има пристапен семафор со звучна сигнализација и релјефна линија на водење со широчина од најмалку 40 см. со жлебови поставени нормално на улицата. Релјефната линија за предупредување е изведена до закосувањето на рабникот на преминот, во должина од најмалку 110 см..

(3) Кога раскрсницата не е возможно да се совлада во едно ниво, се изведуваат подвозници или надвозници, со примена на соодветни елементи на пристапност за совладување на висински разлики според одредбите на овој правилник.

IV. ЗАДОЛЖИТЕЛНА ПРИМЕНА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ПРИСТАПНОСТ

Член 44

(1) Градбите со јавна и деловна намена треба да се проектираат и да бидат изведени, така што во зависност од својата намена, дасодржат елементи на пристапност од наведените членови на овој правилник и тоа:

1. Објекти за трговија, угостителство и/или туристичка намена:

- стоковни куќи од членовите 16, 17, 18, 32, 34 и 35;
- трговски и услужни центри од членовите 16, 17, 18, 32, 34 и 35;
- самопослуги со површина од најмалку 400 м² од членовите 16, 17, 18 и 32;
- пазар од членовите 16 и 17;
- кафе-бар, кафеана и ресторан со најмалку 80 места за седење од членовите 16, 17, 18 и 23;
- диско клуб и ноќен клуб со површина од најмалку 400 м² од членовите 16, 17 и 18;
- туристички информативен центар од членовите 16 и 17;
- канцеларија на туристичка заедница со површина од најмалку 200 м² од членовите 16 и 17;
- патничка агенција со површина од најмалку 200 м² од членовите 16 и 17;
- слободно стоечка рецепција од членовите 16 и 34;

- објекти за научички туризам од членовите 16, 17, 18, 19 (или 25) и 34 ;

- хотел (соба/TWC) со најмалку 50 соби од членовите 16, 17, 19 (или 25+18), 21 и 34;

- хотел со најмалку 50 соби со заеднички санитарни единици од членовите 16, 17, 19 (или 25+18), 21 и 34;

- туристичка населба со најмалку 50 апартмани од членовите 16, 17, 22 и 34;

- камп за најмалку 500 гости од членовите 16, 17, 19 (или 25), 20 и 34;

- ресторан покрај магистрален и регионален пат од членовите 16, 17 и 18;

- хотел со посебна ознака - мотел покрај магистрални и регионални патишта од членовите 16, 17 и 18;

- трговско-угостителски содржини во состав на бензинските пумпни станици и сл. од членовите 16, 17 и 18.

2. Објекти за поштенска и/или телекомуникациска намена:

- поштенска сала за работа со странки со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење од членовите 16, 17 и 31;

- телекомуникациски центар за давање на услуги на корисниците со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење од членовите 16, 17 и 31;

- објекти во кои се нудат телекомуникациски услуги на телефонирање, факсирање и сл. со најмалку три уреди од членовите 16, 17 и 28.

3. Објекти за давање на услуги во промет со пари и други финансиски услуги:

- деловна банка со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење од членовите 16, 17 и 31;

- експозитура на финансиска агенција со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење и сл. од членовите 16, 17 и 31.

4. Објекти на администрација и слична намена:

- објекти во кои делуваат единиците на локалната и регионалната самоуправа и/или државната управа, објект на Владата на Република Македонија, објект на Собранието на Република Македонија, објекти на судовите, административна канцеларија на правно лице со јавни овластувања и други правни лица (Државно правобранителство на Република Македонија, Јавно обвинителство на Република Македонија, Народен правобранител на Република Македонија) и сл. од членовите 16, 17, 18, 34 и 35.

5. Објекти за здравствено-социјална и рехабилитатиска намена:

- простории на службата за социјално-здравствени услуги од членовите 16, 17, 18, 31, 33, 34 и 35;

- аптека и продавница за ортопедски помагала од членот 16;

- аптека и продавница за ортопедски помагала со најмалку три шалтери или пултови за ист тип на работење од членовите 16, 17, 31 (или 32);

- амбуланта од членовите 16, 17, 18, 33 и 34;

- здравствен дом од членовите 16, 17, 18, 31, 33, 34 и 35;

- болница од членовите 16, 17, 18, 19, 21, 24, 25, 31, 34 и 35;

- лекувалиште од членовите 16, 17, 18, 19, 21, 24, 25, 31, 34 и 35;

- затворен базен во лекувалиште од членовите 16, 17, 18, 24, 25, 26, 31 и 34;

- отворен базен во лекувалиште од членовите 16, 17, 18, 24, 25, 26 и 34;
- бањски лекувалишта од членовите 16, 17, 18, 24, 25, 26 и 34;
- затворено бањско капаиште од членовите 16, 17, 18, 24, 25, 26, 31, 34 и 35;
- јавна бања од членовите 16, 17, 18, 24 и 25;
- дом за стари и немоќни лица со најмалку 20 соби со заеднички санитарни единици од членовите 16, 17, 18, 19 (или 25), 21, 31 и 34;
- дом за стари и немоќни лица од хотелски тип (со-ба/TWC) со најмалку 20 соби од членовите 16, 17, 19 (или 25+18), 20, 21, 31 и 34;
- дом за стари лица од апартмански тип со најмалку 20 апартмани од членовите 16, 17, 22, 31 и 34;
- јавна кујна и сл. од членовите 16, 17, 18 и 34.

6. Објекти во кои почесто престојуваат лица со инвалидитет:

- објекти во кои се наоѓа деловна просторија на сојузот, друштвото и/или здруженијата на лицата со инвалидитет од членовите 16, 17, 18, 20, 21, 28, 29, 30, 33, 34 и 35;
- установи за воспитување и образование на лицата со инвалидитет од членовите 16, 17, 18, 21, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 и 35;
- установи за рехабилитација, установи за сместување на лицата со инвалидитет и сл. од членовите 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 34 и 35.

7. Објекти за предучилишно и училишно образование:

- детски градинки од членовите 16 и 17;
- основно и средно училиште, установа за образование на возрасни лица, факултет од членовите 16, 17, 18, 21 и 34;
- ученички студентски дом со најмалку 50 соби со заеднички санитарни единици од членовите 16, 17, 18, 19 (или 25), 20, 21 и 34;
- ученички студентски дом од хотелски тип (со-ба/TWC) со најмалку 50 соби од членовите 16, 17, 19 (или 25+18), 21 и 34;
- студентски апартмански населби со најмалку 50 апартмани и сл. од членовите 16, 17, 22 и 34.

8. Објекти за културна намена:

- универзитетска библиотека од членовите 16, 17, 18, 32, 34 и 35;
- културен центар од членовите 16, 17, 18, 34 и 35;
- конгресен центар од членовите 16, 17, 18, 27, 33, 34 и 35;
- музеј, галерија, изложбен простор со површина од најмалку 300 м² од членовите 16, 17, 18, 32 и 34;
- кино, театар и концертна сала со најмалку 100 места за публика и сл. од членовите 16, 17, 18, 27, 33 и 34;

9. Објекти за сообраќајна намена:

- аеродром од членовите 16, 17, 18, 31 (или 32), 33 и 34;
- автобуска и железничка станица од членовите 16, 17, 18, 31 (или 32), 33, 34, 37 и 39;
- автобуска и трамвајска постојка, железнички перон од членовите 34, 37 и 39;
- пристанишна зграда кај бродските и траектните пристаништа од членовите 16, 17, 18, 31 (или 32) и 35;
- одмориште (видиковец) покрај магистрален и регионален пат од членовите 18, 28, 38 и 39;
- јавно паркиралиште од членот 38;

- јавна гаража со капацитет од најмалку 300 возила од членовите 16, 17, 18 и 38;
- бензинска пумпна станица од членот 16.

10. Објекти за спортска и рекреативна намена:

- спортски терен од членовите 16, 17, 18 и 24;
- спортска сала со најмалку 100 места во гледалиштето и сл. од членовите 16, 17, 18, 24, 25, 27 и 34.

11. Објекти со забавна намена:

- забавен парк од членовите 16, 17, 18, 34 и 39;
- зоолошка градина, ботаничка градина и сл. од членовите 16, 17, 18, 34 и 39.

12. Објекти за верска и сакрална намена:

- обредна сала од членовите 16, 17, 33 и 34;
- верски центар од членовите 16, 17, 18, 21 и 34.

13. Објекти за издржување на казни:

- завод за воспитување од членовите 16, 17, 18, 19, 21 и 31;
- казнено-поправен дом, истражен затвор и сл. од членовите 16, 17, 18, 19, 21 и 31.

14. Простори и површини за јавна намена:

- пешачки плоштад, улица, стаза во парк, детско игралиште, шеталиште од членот 39;
 - подпатник, надпатник и пешачки мост од членот 39;
 - пешачки премин и сл. од членовите 40, 41, 42 и 43.
- #### **15. Објекти за останати намени:**
- саемски и изложбен центар од членовите 16, 17, 18 и 34;
 - парк на технологијата од членовите 16, 17, 18 и 34;
 - јавно WC од членовите 16, 17 и 18;
 - објекти во кои треба да има изведено најмалку четири WC единици за јавна употреба од членовите 16, 17 и 18;
 - мртвечница и крематориум од членовите 16, 17 и 34;
 - јавно засолниште и сл. од членовите 16, 17 и 18.

(2) Објектите за станбена и станбено-деловна намена треба да се проектираат и да бидат изведени така што, во зависност од својата намена, содржат елементи на пристапност од следните членови на овој правилник:

1. станбена зграда од членовите 16, 17 и 22;
 2. станбено-деловна зграда од членовите 16, 17 и 22.
- Освен овие елементи на пристапност во делот на објектот за деловна намена треба да бидат содржани и елементите на пристапност, во зависност од намената на тој деловен дел и тоа најмалку според одредбите на ставот 1 од овој член.

Член 45

(1) Во состав на влезната партија кај следните објекти: здравствен дом, болница, лекувалиште, затворен базен во лекувалиште, затворено јавно-лекувалишно капаиште, дом за стари и изнемоштени лица со најмалку 20 соби со заедничка санитарна единица, дом за стари и изнемоштени лица со хотелски тип на соби (со-ба/TWC) со најмалку 20 соби, дом за стари и изнемоштени лица од апартмански тип со најмалку 20, канцеларија на службата за социјално-здравствени грижи за работа со странки, институции за воспитување и образување на лица со инвалидност, институции за рехабилитација, институции за сместување на лицата со инвалидност, треба да се изведува пристапен шалтер.

(2) Сите соби во болница, лекувалиште, како и институција за рехабилитација и сместување на лицата со инвалидност, треба да се изведат како пристапни соби.

(3) Задолжителниот број на пристапни соби во дом за стари и изнемоштени лица со хотелски тип на соби (соба/TWC) и во дом за стари и изнемоштени лица во кој се наоѓаат заеднички санитарни единици се одредува така што на првите 20 соби се изведува една пристапна соба, а за секои наредни 10 соби се изведува уште по една пристапна соба. Вкупниот број на пристапни соби се одредува со заокружување на бројот на собите на првата наредна десетка.

(4) Задолжителниот број на пристапни соби во ученички и студентски домови со хотелски тип (соба/TWC), како и во ученички и студентски домови каде се наоѓаат заеднички санитарни единици се одредува така што на првите 50 соби се изведува една пристапна соба, а за секои наредни 10 соби се изведува уште по една пристапна соба. Вкупниот број на пристапни соби се одредува со заокружување на бројот на собите на првата наредна десетка.

(5) Задолжителниот број на пристапни сместувачки единици за лицата во објектите за извршување на казната затвор изнесува 5%, но не помалку од една.

(6) Задолжителен број на WC-а и бањи во дом за стари и изнемоштени лица со заеднички санитарни единици се одредува така што на секои десет соби задолжително се изведува еден пристапен WC и една пристапна бања.

(7) Во хотел, ученички и студентски тип во кои се наоѓаат заеднички санитарни единици, задолжително на секои 50 соби се изведува еден пристапен WC и една пристапна бања.

(8) Кога во објектот е предвидено вработување на лица со инвалидност, треба да се осигура пристапна работна просторија и пристапен WC.

Член 46

(1) Во кафе бар, кафеана и ресторан со помалку од 80 места за седење, диско клуб и ноќен клуб со површина помала од 400 м², музеј, галерија, изложбен простор со површина помала од 300 м², кино, театар и концертна сала со помалку од 100 места во гледалиште, треба да се осигура пристапност за совладување на висинските разлики според одредбите на овој правилник и истите треба да имаат пристапно WC.

(2) Доколку во објектите од ставот 1 на овој член, треба да се изведе само едно WC за жени и мажи, тогаш тоа WC треба да се изведува како пристапно WC.

(3) Во случај на реконструкција на објектите од ставот 1 на овој член, може да се утврди отстапување од елементите на пристапност, исклучиво од причина што постојните услови на објектот тоа не го дозволуваат или пак условите за пристапност од јавната површина до објектот тоа не го дозволуваат.

Член 47

(1) На јавно паркиралиште и во јавна гаража се изведуваат 5% пристапни паркиралишни места во однос на вкупниот број на паркиралишни места, но не помалку од едно.

(2) Во објектите од членот 5 на овој правилник се изведуваат 5% пристапни паркиралишни места во однос на вкупниот број на паркиралишни места, но не помалку од едно.

Член 48

(1) Деловите на објектите за јавна и деловна намена од членот 44 од овој правилник кои се реконструираат или кои се добиваат со пренамена, треба да се проектираат и да се изведат така што во зависност од својата намена ќе содржат елементи на пристапност согласно член 44 од овој правилник.

(2) Влезниот простор и комуникациите до деловите во објектите од став 1 на овој член треба при реконструкцијата да се проектираат и да се изведат така што ќе содржат елементи на пристапност од членовите 16 и 17 од овој правилник.

(3) одредбите на ставовите 1 и 2 на овој член се применуваат и на објектите кои по планираната реконструкција ќе станат објекти од членот 44, став 1 од овој правилник, на деловите на станбено-деловните згради кои имаат големина, односно капацитет на зграда за деловна намена од членот 44, став 1 на овој правилник или таа големина, односно капацитет ќе ја имаат по планираната реконструкција.

(4) Одредбите на овој член се применуваат и во случај на изменување и дополнување на одобрението за градење за наведените објекти, согласно Законот за градење.

Член 49

(1) Во деловите на населбите и во одделни објекти за кои е утврдена заштита согласно прописите од областа на заштитата на природата, нема да се применуваат одредбите на овој правилник, доколку со нивната примена би се загрозиле целите на таа заштита.

(2) Во случаите од ставот 1 на овој член, како замена за елементите на пристапност за совладување на висинските разлики ќе се користат монтажно-демонтажни и други елементи на пристапност, кои не ги загрозуваат целите на заштитата на природата.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 50

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 02-1841/1
12 март 2009 година
Скопје

Министер,
Миле Јанакиески, с.р.

ПРИЛОГ

СЛИКОВИТ ПРИКАЗ НА ОЗНАКИТЕ НА ПРИСТАПНОСТ, УСЛОВИТЕ ЗА УПОТРЕБА НА ПОМАГАЛА И ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРИСТАПНОСТ

Слика 1. - Приказ на ознаките на пристапност од член 3, став 1 од Правилникот

Димензиите и боите на секоја ознака на пристапност, како и видот на материјалот од кој се изработени се одредуваат во однос на: подлогата на која ознаките се поставуваат; обликувањето на внатрешниот и/или надворешниот простор; и оддалеченоста од која лицето со инвалидитет и намалена подвижност може да ја види ознаката;

Слика 1.1 - Ознака за пристапност на лице во инвалидска количка

Слика 1.2 - Ознака за пристапност на слепо лице

Слика 1.3 - Ознака за пристапност на лице со ослабен вид

Слика 1.4 - Ознака за пристапност на глуво лице и лице со остатоен слух

Слика 1.5 - Ознака за пристапност на лице кое се движи со помош на стап, штапи или одилка

Слика 1.6 - Ознака за пристапност на лице кое се движи со бел стап и куче

Слика 1.7 - Ознака за пристапност на лице со детска количка

Слика 1.8 - Ознака за пристапна рампа

Слика 1.9 - Ознака за пристапно скалиште

Слика 1.10 - Ознака за пристапен лифт

Слика 1.11 - Ознака за пристапна вертикална подигајка/платформа

Слика 1.12 - Ознака за пристапно коловозно подигајка/платформа

Слика 1.13 - Ознака за пристапен влезен простор

Слика 1.14 - Ознака за пристапно WC

Слика 1.15 - Ознака за пристапна бања и туш кабина

Слика 1.16 - Ознака за пристапна кафејана и ресторан

Слика 1.17 - Ознака за пристапен влез во вода на плажа и базен

Слика 1.18 - Ознака за пристапен телефон

Слика 1.19 - Ознака за пристапен таксофон, штап и банкомат

Слика 1.20 - Ознака за пристапно место во градинариште

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

698.

Врз основа на член 115 став 3 од Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. 68/04, 107/07, 102/08 и 143/08), министерот за животна средина и просторно планирање донесе

П РА В И Л Н И К ЗА СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ВОДЕЊЕ, ЧУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈАТА ВО РЕГИСТАРОТ НА ОТПАД

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат содржината и начинот на водење, чување и одржување на евиденцијата во Регистарот на отпад.

Член 2

Регистарот на отпадот содржи податоци од годишните извештаи за постапување со отпад од правни и физички лица, податоци од годишните извештаи за постапување со отпад од градоначалник, податоци од годишните извештаи за постапување со отпад од депонии и податоци за издадени дозволи на правни и физички лица.

Член 3

Во податоците за годишниот извештај за постапување со отпад од правни и физички лица се внесува:

- реден број на уписот;
- назив и седиште на правното лице/ име презиме и живеалиште и единствен матичен број на физичко лице кое постапува со отпад;
- количина на отпад што се создава, прима од други лица и предава на други лица, како и третиран отпад (шифра на отпад и вид на отпад);
- забелешка.

Член 4

Во податоците за годишниот извештајот за постапување со отпад од градоначалник се внесува:

- реден број на уписот;
- име на општина/населено место;
- седиште;
- количина на собран и транспортиран комунален и друг вид на неопасен отпад (шифра на отпадот и вид на отпадот);
- количина на отстранет комунален и друг вид на неопасен отпад (шифра на отпадот и вид на отпад);
- отстранет инертен отпад (шифра на отпадот и вид на отпадот);
- забелешка.

Член 5

Во податоците за годишниот извештајот од депонија се внесува:

- реден број на уписот;
- назив и седиште на депонијата;
- име на општина/населено место која ја опслужува депонијата;
- количина на примен комунален и друг вид на неопасен отпад (шифра на отпадот и вид на отпадот);
- количина на депониран инертен отпад (шифра на отпадот и вид на отпадот);
- количина на отстранет опасен отпад (шифра на отпадот и вид на отпадот);
- останати податоци за депонијата;
- забелешка.

Член 6

Во податоците за издадени дозволи на правни и физички лица се внесува:

- реден број на уписот;
- назив и седиште на правното лице/име презиме и живеалиште и единствен матичен број на физичко лице;
- број и вид на дозвола;
- рок на важење на дозволата и датум на истекување на важноста на дозволата;
- забелешка.

Член 7

(1) Уписот на податоците во Регистарот на отпад се врши по приемот на пристигнатите годишни извештаи од правни и физички лица, извештаите за постапување со отпад од градоначалник како и извештаите за постапување со отпад од депонија.

(2) Уписот на податоците во Регистарот на отпад за издадени дозволи се врши со моментот на издавање на дозволите за постапување со отпад.

Член 8

(1) Регистарот за отпад се води за секоја година посебно во електронска форма и податоците во него тековно се ажурираат.

(2) Податоците во регистарот на отпад се водат на начин кој овозможува пребарување по сите податоци наведени во член 2 на овој правилник.

(3) Податоците содржани во Регистарот за отпад се чуваат трајно.

Член 9

Престанокот на работата на правното односно физичкото лице заведено во регистарот за отпад како и за други промени во податоците на истите се заведуваат во забелешка.

Член 10

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2010 година.

Бр. 07- 1813/1
12 март 2009 година
Скопје

Министер,
д-р **Нецати Јакупи**, с.р.

699.

Врз основа на член 38 став 9 од Законот за управување со отпад („Службен весник на РМ“ бр. 68/04, 107/07, 102/08 и 143/08), министерот за животна средина и просторно планирање, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПРОГРАМАТА И НАЧИНОТ ЗА ПОЛАГАЊЕ СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА УПРАВИТЕЛ СО ОТПАД, ОБРАЗЕЦ НА УВЕРЕНИЕ, КАКО И ВИСИНА И НАЧИН НА ПЛАЌАЊЕ НА НАДОМЕСТОКОТ ЗА ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА УПРАВИТЕЛ СО ОТПАД

Член 1

Во Правилникот за програмата и начинот за полагање стручен испит за управител со отпад, образец на уверение, како и висина и начин на плаќање на надоместокот за полагање на стручен испит за управител со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. 105/05 и 133/07), во член 3 став (2) точка 7 зборот „петгодишно“ се заменува со зборот „тригодишно“.

Член 2

Овој правилник влегува со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-2392
12 март 2009 година
Скопје

Министер,
д-р **Нецати Јакупи**, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

700.

Судскиот совет на Република Македонија, врз основа на член 73 став 1, 2 и 3 од Законот за судовите, член 47 став 1 и член 31 од Законот за Судскиот совет на Република Македонија, на седницата одржана на ден 19.03.2009 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се утврдува престанок на функцијата претседател и на судиската функција на Крсте Николоски – претседател и судија во Основен суд Гостивар, по сопствено барање.

Со денот на престанокот на функцијата претседател и на судиската функција на претседателот – судијата му престанува правото на плата како претседател и како судија, заклучно со 19.03.2009 година.

Решението влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

Бр. 07-749/1
20 март 2009 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Васил Грчев, с.р.

701.

Судскиот совет на Република Македонија, врз основа на член 73 став 1, 2 и 3 од Законот за судовите, член 47 став 1 и член 31 од Законот за Судскиот совет на Република Македонија, на седницата одржана на ден 19.03.2009 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се утврдува престанок на судиската функција на Трајан Коруновски – судија во Основен суд Битола, по сопствено барање.

Со денот на престанокот на судиската функција на судијата му престанува правото на плата како судија, заклучно со 19.03.2009 година.

Решението влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на РМ“.

Бр. 07-750/1
20 март 2009 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Васил Грчев, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ 702.

Врз основа на член 160 став 3 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на РМ“ бр. 40/2008), директорот на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

РЕШЕНИЕ ЗА КОНВЕРЗИЈА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД КАТАСТАР НА ЗЕМЈИШТЕ ВО КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

Се врши конверзија на податоците од катастар на земјиште во катастар на недвижности за катастарската општина Кадино – Општина Илинден.

Катастарот на недвижностите ќе се применува од денот на објавувањето на ова решение во „Службен весник на Република Македонија“.

Со денот на стапување во примена на востановениот катастар на недвижности од став 1 од ова решение, престанува да се применува катастарот на земјиштето за КО Кадино, востановен според Законот за премејр и катастар на земјиштето („Службен весник на СРМ“ бр. 34/72 и 13/78).

Бр. 09-4367/1
9 март 2009 година
Скопје

Директор,
Љупчо Георгиевски, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА 703.

Врз основа на член 39 став 1, член 52 став 7 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 3/06, 36/07 и 106/08) и член 15 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“, бр.31/09), а во врска со член 110 од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство („Службен весник на РМ“ бр. 7/08 и 139/08), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 19 март 2009 година донесе

ОДЛУКА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКА ДЕЈНОСТ ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. На Друштвото за производство, трговија и услуги Мали Хидро Електрани ЛЕТНИЧКИ ИЗВОРИ ДОО Скопје со седиште на ул. Мајаковски 3/М2, Скопје му се издава лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија.

2. Енергетската дејност производство на електрична енергија носителот на лиценцата ќе ја врши во малата хидроелектрана Охрид 2 лоцирана во с.Рамне, општина Охрид.

3. Правата и обврските на носителот на лиценцата во поглед на вршењето на енергетската дејност производство на електрична енергија ќе бидат утврдени во прилог кон оваа одлука, кој како составен дел на оваа одлука ќе биде објавен во „Службен весник на Република Македонија“ по доставувањето до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на одобрувањето за употреба на објектот и документите кои што треба да се достават согласно член 13, став 1, алинеја 3 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр.31/08).

4. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе влезе во сила по објавувањето на условите утврдени во член 14, точка 4 и точка 15 од Правилникот за условите, начинот и постапката за издавање, менување и одземање на лиценци за вршење на енергетски дејности („Службен весник на РМ“ бр.31/09).

Бр. 02-763/1
19 март 2009 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО

704.

Врз основа на член 136 став 7 и 8, член 138 став 6, член 139 став 2 и член 144 од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/06, 24/07 и 103/08), директорот на Агенцијата за цивилно воздухопловство, донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СТРУЧНО ОСПОСОБУВАЊЕ, ПРОВЕРКИ,
ДОЗВОЛИ И ОВЛАСТУВАЊА НА ПИЛОТИ НА АВИОНИ

Член 1

Во Правилникот за стручно оспособување, проверки, дозволи и овластувања на пилоти на авиони („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/08), во Прилог 2, по текстот на Директивата 91/670/ЕЕЗ на Советот од 16 декември 1991 година, за взаемно признавање на дозволи на персонал за вршење на должности во цивилното воздухопловство се додава Анекс кој е даден во прилог и е составен дел на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 03-415/3
 9 март 2009 година
 Скопје

В.д. директор,
Зоран Крстевски, с.р.

ПРИЛОГ

АНЕКС

Посебна процедура за валидација

Улога	Посебни услови за валидација				Искуство	Тестови на способност (*)
	Дозвола	Лекарско уверение	Возраст	Посебни услови за валидација		
						-проверка на знаењето на условите пропишани од страна на земјата-членка домаќин и во согласност со Анекс 6 на Чикашката конвенција на националниот јазик на земјата која врши валидација или на англиски јазик, по избор на кандидатот. -испитување во лет, вклучувајќи и летање по

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	инструменти, во лет или на симулатор (деталите од овие испитувања се наведени во колоната подолу, за секој поединечен случај)
1. Комерцијален воздушен сообраќај со воздухоплови согласно ФАР 25/JAR 25					
(а) Водач на воздухоплов	(а) Дозвола за сообраќаен пилот-А	(а) Лекарско уверение од класа 1 без писмено откажување	(а) од 21 до 60	(а) 1500 часа како водач на воздухоплов на авиони во согласност со ФАР25/JAR 25	(а) Испитување во лет, вклучувајќи и испитување за овластување за летање по инструменти во лет или на симулатор
(б) Копилот	(б) Дозвола за сообраќаен пилот-А	(б) Лекарско уверение од класа 1 без писмено	(б) од 21 до 60	(б) 1500 часа на авиони во согласност со ФАР25/JAR 25	(б) Испитување во лет, вклучувајќи и испитување за овластување за

		откажување			летање по инструменти во лет или на симулатор
2. Комерцијален воздушен сообраќај во воздухоплови кои не се во согласност со ФАР 25/JAR 25	(а) Водач на воздухоплов	(а) Дозвола за комерцијален пилот-А (со овластување за летање по инструменти)	(а) од 21 до 60	(а) 1000 часа како водач на воздухоплов во комерцијален воздушен сообраќај по стекнување на овластување за летање по инструменти	(а) Испитување во лет, вклучувајќи и испитување за овластување за летање по инструменти во лет или на симулатор
(б) Копилот	(б) Дозвола за комерцијален пилот-А (со овластување за летање по инструменти)	(б) Лекарско уверение од класа 1 без писмено откажување	(б) од 21 до 60	(б) 1000 часа во комерцијален воздушен сообраќај по стекнување на овластување за летање по инструменти	(б) Испитување во лет, вклучувајќи и испитување за овластување за летање по инструменти во лет или на симулатор

3. (а) Специјализирани услуги со воздухоплов (со исклучок на обука за летање)	(а) Дозвола за комерцијален пилот-А	(а) Лекарско уверение од класа 1 без писмено откажување	(а) од 21 до 60	(а) 700 часа како водач на воздухоплов на класични авиони, вклучувајќи и 200 часа за видот на специјализирани услуги со воздухоплов за кои се бара валидација, вклучувајќи и 50 часа во улогата во последните 12 месеци	(а) Проверка во лет во улогата
3. (б) Специјализирани услуги со воздухоплов (со исклучок на обука за летање и сообраќај надвор од земјата)	(б) Дозвола за комерцијален пилот-Х	(б) Лекарско уверение од класа 1 без писмено откажување	(б) од 21 до 60	(б) 700 часа како водач на воздухоплов на хеликоптери, вклучувајќи и 200 часа за видот на специјализирани услуги со воздухоплов за кои се бара валидација, вклучувајќи и 50	(б) Проверка во лет во улогата

					часа во улогата во последните 12 месеци	
4. Комерцијален воздушен сообраќај или сообраќај со хеликоптерите надвор од земјата	(а) Дозвола за сообраќаен пилот-X (со овластување за летање по инструменти, доколку се бараат летови согласно правила за летање по инструменти)	(а) Лекарско уверение од класа 1 без писмено откажување	(а) од 21 до 60	(а) 1500 часа летање како водач на воздухоплов поврзано со видот на сообраќај за кој се бара валидација. Ако се бара лет со овластување за летање по инструменти, има стекнато 500 часа искуство во летање, откако стекнал	(а) Испитување во лет, вклучувајќи и испитување за овластување за летање по инструменти, ако е соодветно, во лет или на симулатор	
(а) Водач на воздухоплов						

(б) Копилот	(б) Дозвола за комерцијален пилот (со овластување за летање по инструменти, доколку се бараат летови согласно правила за летање по инструменти)	(б) Лекарско уверение од класа 1 без писмено откажување	(а) од 21 до 60	овластување за летање по инструменти) (б) 1500 часа летање поврзано со видот на сообраќај за кој се бара валидација. Ако се бара лет со овластување за летање по инструменти, има стекнато 500 часа искуство во летање, откако стекнал овластување за летање по инструменти)	(а) Испитување во лет, вклучувајќи и испитување за овластување за летање по инструменти, ако е соодветно, во лет или на симулатор
IR=Овластување за летање по инструменти					
(*) На кандидатот мора да му се даде можност да ги изврши горенаведените проверки и испитувања колку што е можно поскоро. Класични авиони се оние авиони кои не се сертифицирани согласно ЈАР 25, како и ултралесни летала.					

www.sivesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2009 година изнесува 9.200,00 денари.
"Службен весник на Република Македонија" излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 3000000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

